

Bilag 4 Billeder og fakta om byerne OF Fjordklyngen

Skals er med sine godt 1.700 indbyggere den største by i Fjordklyngen. Ud over bybefolkningen har Skals sogn en landbefolkning på ca. 400 indbyggere.

Skals ligger på et næs – Skalsnæs. Byen er unikt placeret i forhold til fjorden, åen og det kuperede landskab, og Skals er stort set omkranset af vand. Her kan nævnes henholdsvis Hjarbæk Fjord, Simested å og Skals å der alle er glimrende fiskevande. Skals, kan foruden sin unikke og storslåede natur, bryste sig af at være en uddannelses-by med fagseminarium, håndarbejdsskole, efterskole og Tekstil Videntcenter, der er beliggende i de smukke gamle seminariebygninger. I Skals findes der samtidigt flere store produktionsvirksomheder, der dagligt trækker mange mennesker til byen. Således bliver Skals en oplagt bosætnings-by for et større område, ikke mindst for Viborg, ikke mindst fordi alle servicefaciliteterne som skole, børnehave, osv. er gode.

Borgerne i Skals har god adgang til sjove og gode fritidsaktiviteter. I Skals findes bl.a. Skals-hallen, der står foran en udvidelse med fitnesscenter og skydecenter. Samtidigt er der et spændende Multihus under "opsejling" i Skals. Herudover findes der mange andre gode og spændende fritidsaktiviteter; bl.a. en 27 hullers golfbane.

I Skals er borgerne initiativrige og virkelystne folk, der udover at have et godt fællesskab er parate til at arbejde for deres by.

Fakta om Skals

- Skals er den største by i Fjordklyngen med godt 1.700 indbyggere + ca. 400 i oplandet
- Indkøb: Skals er i dag den primære handelsby i området, når det gælder dagligvarer.
- Skole: Skals Skole
- Børnepasning: børnehave i Skals.
- Offentlig transport: Busrute 66 (Viborg, Møldrup, Skals) også skolebus samt desuden flex-trafikordning.

Bilag 4 Billeder og fakta om byerne OF Fjordklyngen

Ulbjerg ligger tæt på fjorden (Lovns Bredning) og områdets historie kan føres 3500 år tilbage i tiden. Nyere arkæologiske fund har afsløret en stor gravplads fra Vikingetiden i området. Fjorden, naturstierne langs denne og en rig fauna med bl.a. kobjælder er nogle af områdets særlige kvaliteter. I området er også udflugtsmålene Ulbjerg Klint, der bl.a. benyttes af paraglidere, og Sundstrup Høje også kendt som "Marens patter". Der er desuden inden for kort afstand en golfbane ved Lynderup samt campingplads og lystbådehavn ved Virksund. Tæt på Ulbjerg ligger desuden et Traktormuseum.

Der er ca. 500 indbyggere i Ulbjerg og befolkningstallet har i de senere år ligget nogenlunde stabilt. Der er en folkeskole (0.-6.kl.), børnehave, fritidsordning og dagplejere i byen. I Ulbjerg findes et varieret boligudbud med både enfamiliehuse, ældreboliger og en række udlejningsboliger. Af handelsliv er der en købmand, en dyrehandel, et solcenter og et cafeteria ved hovedvejen. Der er flere håndværksvirksomheder i byen og derudover bl.a. en kartoffelcentral. Der er få ledige erhvervsgrunde tilbage i det gamle industriområde. Bus 67 (Farsø-Viborg) kører gennem Ulbjerg. Derudover er der skolebus i området (kan benyttes af alle borgere).

Ulbjerg har et rigt foreningsliv med mange forskellige foreninger. Senest har man på frivilligt initiativ etableret et Kultur- og fritidscenter ved skolen.

Ulbjerg byen har der ud over et forsamlingshus, Grøndalscentret med ældrecenter og lokalhistorisk arkiv, en kirke, et spejderhus, et klubhus/stadion, et skyttehus og et Kultur- og Fritidscenter ifm. skolen. Der afholdes mange forskellige arrangementer, og der er god opbakning til dem. Ulbjergs store kvalitet er, at alle aktiviteter er samlet i byen (skole, fritidsaktiviteter, indkøbsmuligheder, erhverv, mv.), og at naturen i området giver mange muligheder for såvel fordybelse og vandreture som aktiv ferie (golf, sejlads, paragliding).

Fakta om Ulbjerg

- Ulbjerg har sin egen sø – nemlig Bakkeseøen, der blev indviet den 24. september 1994?
- Ulbjerg Kirke er fra 1100-tallet og restaureret i 2000-2001, hvor der blev fundet gamle kalkmalerier.
- Camping Ulbjerg er en velbesøgt 3-stjernet campingplads lige nord for byen
- Ulbjerg traktormuseum er et lille hyggeligt museum med cirka 70 udstillede traktorer
- Ulbjerg er opkaldt efter guden Ull, som var bror til Odin
- Der kun er to minutters kørsel Ulbjerg Fodboldgolf
- Ulbjergs historiske oase er det Lokalhistoriske arkiv på Grøndalscentret
- Byen i 2002 fik sin egen vals – Ulbjerg-vals- en fast tradition til blandt andet Sankt Hans Festen

Bilag 4 Billeder og fakta om byerne OF Fjordklyngen

Nr. Rind og Lynderup ligger i et attraktivt fjordmiljø tæt på Hjarbæk Fjord. I området er der en Put & Take ved Nørreris, hvor der er fiskemuligheder. Der findes en golfbane i Lynderup området og derudover er der i området en række fredede gravhøje, som der dog ikke er adgang til. Lynderupgård er en herregård fra omkring år 1500, hvor der om sommeren afholdes koncerter. I området ligger derudover et traktormuseum. I selve Nr. Rind er det grønne anlæg og Rind Sø et attraktivt.

De ca. 250 indbyggere fordeles på omkring 80 husstande. Befolkningsudviklingen i området har i flere år ligget rimeligt stabilt. Boligudbuddet i Nr. Rind består hovedsageligt af enfamiliehuse. Der ud over findes der 2 almennyttige boliger. Generelt er der få ledige huse i byen og ledige huse bliver ofte solgt relativt hurtigt.

Viborg Kommune har et areal ved Sundvej, (lige før Sundvej 86) der er beregnet til 4-5 byggegrunde, de er dog ikke blevet byggemodnet endnu. Der findes også nogle private byggegrunde. I Lynderup er der ca. 25 husstande (helårsbeboelse) og derudover ca. 160 sommerhuse. Nye grunde til sommerhusbyggeri i Lynderup sælges hurtigt og det forventes at der vil blive udstykket yderligere sommerhusgrunde i området.

Der er ingen dagligvarebutik i Nr. Rind eller Lynderup. Nr. Rind er godt placeret i forhold til de store byer i området og i forhold til landevejene. (Løgstørvej og Skivevej)
Byen er kendetegnet af et godt sammenhold/naboskab.

Fakta om Nr. Rind

- Indbyggertal: 250 indbyggere i sognet, heraf 80 husstande i Nr. Rind og 25 husstande i Lynderup.
- Boliger: 2 almennyttige boliger og 1 privat udlejningsbolig i Nr. Rind, mens resten er ejerboliger.
- I Lynderup er der ca. 25 helårsboliger og ca. 160 sommerhuse, og ca. 80 husstande i Nr. Rind
- Ulbjerg, Skals og Viborg er de primære indkøbsbyer.
- Børnene fra Nr. Rind/Lynderup hører til skolen Ulbjerg (ca. 5,5 km fra Nr. Rind).
- Børnepasningsordninger i Skals børnehave (ca. 5,5 km) eller skovbørnehaven i Låstrup (ca. 2,5 km).
- Skolebus 601 hverdage frem til kl. 16. Kan benyttes af alle. I ferie er der teletaxi-ordning.
- Foreninger: Borgerforeningen Nr. Rind/Lynderup, Låstrup-Nr. Rind Vandværk
- Mødesteder: Forsamlingshuset i Nr. Rind og det grønne anlæg i byen og fodboldbanen.
- Forsamlingshuset er et populært lejemål til fester
- Hjarbæk Fjords ansete golfklub og 27 hullers golfbane findes ved Lynderup
- Nr. Rind hvert år afholder blandt andet Sankt Hans Fest og Høstfest
- Nr. Rind har mange nedlagte landbrug velegnet til hestehold

Bilag 4 Billeder og fakta om byerne OF Fjordklyngen

Låstrup ligger på nordsiden af Simested Ådal. Syd for byen ligger engene og åen, mens landskabet mod nord rejser sig mod et højere liggende plateau. Låstrup ligger lige på denne markante landskabelige overgang mellem de lave enge og det mere kuperede bagland, og beliggenheden er i høj grad med til at give byen karakter.

Den oprindelige bebyggelse består af mindre landsbyhuse og en række gårde, hvoraf flere er helt eller delvist bevarede. De mest markante nye indslag i den oprindelige bebyggelse er den tidligere skole, som i dag rummer "Kulturcenter Værestedet" (lokalt kultur-/ medborgerhus), samt en mindre parcelhusbebyggelse umiddelbart nord for bygaden.

Nord for denne oprindelige bydel ligger et tæt-lav byggeri, Vieland, som en slags koloni med sin egen struktur og bebyggelsesstil. Området er attraktivt, da man her kan leje en bolig med tilhørende jordstykke og staldbygning. Man kan altså holde hest, får eller andre dyr i lejligheden.

Vest for Løgstørvej ligger Vejlebakken, et område med parcelhuse, der for mange af husenes vedkommende blev bygget af egnens landmænd, når de solgte gården. En form for aftægtshuse, der er flyttet til byen. Ét af husene har tilmed bevaret den gamle aftægtskontrakt med betingelser om at levere tørv, kød, og andre daglige fornødenheder. Byen består primært af fritliggende ejerboliger, men blandt andet på Vieland og i den "gamle brugs" er der også lejeboliger.

Låstrup har i det store og hele bevaret en karakteristisk vejby-struktur, og den oprindelige placering i landskabet ses endnu. Bebyggelsen starter således præcis der, hvor terrænet begynder at hæve sig, så ingen bebyggelse ligger på selve engterrænet.

Følgende bygninger er med til at give byen karakter, den hvidkalkede kirke og den oprindelige skole med de karakteristiske murede pilastre (halvsøjler), samt den gamle mejeribygning ved Løgstørvej. Herudover findes en del bygninger udført i marksten, hvilket også er med til at give byen sin karakter.

Der er 3 km til Skals, hvor egnens skole og butikker med daglige fornødenheder findes. I Låstrup er der mange aktiviteter og flere samlingssteder. Udover idrætsforeningen kan nævnes medborgerhuset Kulturcenter Værestedet med meget gode faciliteter, samt byens forsamlingshus og Informationscentret i Enghaven. Byen er altså præget af et aktivt foreningsliv og et godt sammenhold. Der er mulighed for børnepasning i form af dagplejemødre og skovbørnehave.

Fakta om Låstrup

- Der er ca. 200 indbyggere i Låstrup by og 420 indbyggere i Låstrup sogn.
- Navnet "Lå" betyder rende ved kysten og "strup" er en gammel betegnelse for en samling huse.
- Der hvert år er godt 12.000 besøgende på Kulturcenter Værestedet
- Kirkeklokkerne i Låstrups kønne kirke tidligere har hængt i Viborg Domkirke?
- Der i 2004 blev indviet en multibane, en hoppepude, en BMX Bane og en stor legeplads i Låstrup
- Låstrup ligger smukt i kanten af Simested ådal med smukke udsigtspunkter til Hjarbæk Fjord

Bilag 4 Billeder og fakta om byerne OF Fjordklyngen

Skringstrup ligger mellem to ådale (Skals Å og Simested Å), hvilket er med til at præge området. Byen er blevet til ved udflytning af gårde fra Nedre Skringstrup. Særligt Simested Å er med dens bugtede forløb en god fiske å, og er sammen med et rigt plante- og dyreliv et plus for området. Derudover er der bl.a. følgende seværdigheder og "naturrigdomme" i området: Borup Hede, Hvolris Jernalderpark, Holmegård (privatejet gammel herregård). Der er omkring 80 husstande i Skringstrup (inkl. Nedre Skringstrup) og befolkningstallet er svagt stigende.

Boligudbuddet i byen er enfamiliehuse, der er ingen almennyttige boliger og kun ganske få lejeboliger (privat udlejning). Landsbyen er bl.a. kendetegnet ved sin smukke landsbypark, der ligger i tæt forbindelse med det nyrenoverede forsamlingshus og lige op til Himmerlandsstien. På den anden side af gaden ligger Skringstrup gamle skole, som i dag fungerer som ferie- og kursuscenter. Af andre erhverv kan nævnes landbrug, Rideskolen Birken, en del stutier, en sadelmager, skiltemagere, zoneterapeut og en række mindre håndværksvirksomheder.

Der er ingen dagligvarebutikker i byen. Børnene fra området hører til skolen i Skals. De mindre børn passes i børnehaven i Skals eller Skovbørnehaven i Låstrup. Der er kollektiv trafik til Skringstrup ved Bus 66 (Viborg-Møldrup-Skals), der også fungerer som skolebus. I Skringstrup er der mange muligheder for at deltage i fælles aktiviteter.

Fakta om Skringstrup

- Indbyggertal: I 1801 var der 19 husstande i Skringstrup. I 1965 var det 104. I dag er der 80.
- Boliger: Primært ejerboliger. Få huse udlejes (privat udlejning).
- Erhverv: Landbrug, smed, tømrer, dugeudlejning, skiltefabrik, standbygger/skilte, sadelmager, ferie- og kursuscenter, forsamlingshus, vognmand, IT-firma, psykolog, fysioterapeut, rideskole og flere stutier i området.
- Indkøb: Skals er i dag den primære indkøbsby, når det gælder dagligvarer.
- Skole: Skals Skole (ca. 4 km) og børnepasning: Daglejemor i området. Skovbørnehave i Låstrup eller børnehave i Skals.
- Offentlig transport: Busrute 66 (Viborg, Møldrup, Skals) inkl. skolebus samt flextrafikordning.
- Mødesteder: Byens forsamlingshus, som er fra 1930, blev totalrenoveret i 2006.
- Skringstrup Landsbypark etableret i 2007 med petangue, fodbold, shelters og bålhytte.
- Den gamle skole i Skringstrup er i dag Ferie- og kursuscenter. Spejderhus fra 1968.
- Kommunikation: Lokalbladet "Skringstrup Nyt" udkommer 3 gange om året.

Bilag 4 Billeder og fakta om byerne OF Fjordklyngen

Sundstrup ligger på den østlige side af Virksund-dæmningen, mellem Lovns Bredning i nord og Hjarbæk Fjord i syd. Byen har en fortid som fiskerleje og færgested. Dæmningen er 300 m lang og blev bygget 1963-1966. Vandstanden reguleres med sluser og overvåges konstant. Slusen i dæmningen tillader passage af småskibe og tilstrømning af saltvand til Hjarbæk Fjord for at modvirke myggeplage. På dæmningen findes også anlæg til indpumpning af vand, som bruges til udskylning af salthorste i naturgaslageret i Lille Thorup.

Sydøst for dæmningen ligger der 2 tvillinge-gravhøje. Det er høje fra ældre bronzealder for knap 4000 år siden. De har sandsynligvis tjent som landkending.

Fiskeriet er siden 60'erne gået tilbage. Først pga. forurening i fjorden, siden bygningen af dæmningen. Da sluserne blev åbnet i 1991 kom der igen tilførsel af saltvand til fjorden, og saltvands planter og fisk er vendt tilbage. I dag er der 3 erhvervsfiskere tilbage som skraber muslinger og som også har tilladelse til at skrabe østers.

Udover fiskeri var tangproduktion for mange år siden en betydelig indtægtskilde for folk i Sundstrup og omegn. Tangen skabte fremgang og velstand. Det gav navn til de to lokale virksomheder Getama (Gedsted Tangmadrasser) og Skalma (Skals Madrasser). Derfor blev tangen kaldet for "det sorte guld". Tanghuset syd for Skivevej er i dag genopbygget og fungerer som et lille museum og shelter.

I Fiskerhuset hvor der er udstillet forskellige fiskeredskaber, afholder Sundstrup Borgerforening forskellige arrangementer. Sct. Hans fest, Høst fest, m.m.

Sundstrup blev i 2008 årets lokalområde. Det skete med baggrund i de projekter der var blevet gennemført: Genopbygning af Tanghuset og opførelse af Fiskerhuset.

Fakta om Sundstrup

- Sundstrup er Fjordklyngens havneby med 145 indbyggere 2015
- Dæmning bygget 1963-1966
- Årets lokalområde 2008
- Busafgange: 6 afgang på skoledage og i skolernes ferier kan der bestilles tele-taxa.
- Spejderlejr nord for byen, Tanghus syd for Skivevej og Fiskerhuset/Fælleshuset
- Sundstrup Vandværk og Virksund Fiskeriforening

